

Avalent>Perekonnaasjad ja pärimine>Abielu lahutamine ja kooselu lõpetamine

Abielu lahutamine ja kooselu lõpetamine

Slovakkia

1 Millistel tingimustel abielu lahutatakse?

Slovakkias saab abielu lõpetada ainult kohtus.

2 Millistel alustel abielu lahutatakse?

Kohus võib abielu lõpetada ühe abikaasa avalduse alusel, tingimusel et abikaasadevahelised suhted on nii tõsiselt ja pöördumatult kahjustada saanud, et abielu ei teeni enam oma eesmärgi ja abikaasadelt ei saa eeldada abielulise kooselu jätkamist.

Kohus teeb kindlaks abikaasadevaheliste suhete lagunemise põhjused ja võtab neid arvesse abielu lahutamise kohta otsuse tegemisel. Abielu lahutamise kohta otsuse tegemisel võtab kohus alati arvesse alaealiste laste huve.

3 Millised on abielu lahutamise õiguslikud tagajärjed seoses**3.1 abikaasadevaheliste isiklike suhetega (nt perekonnanimi)**

See abikaasa, kes võttis abiellu astumisel teise abikaasa perekonnanime, võib teavitada perekonnaseisuametit abielueelse perekonnanime tagasivõtmisest kolme kuu jooksul alates abielu lahutamist käsitleva lõpliku otsuse tegemisest.

See abikaasa, kes võttis abiellu astumisel teise abikaasa perekonnanime, kuid säilitas teise perekonnanime ka oma abielueelse perekonnanime, võib teavitada perekonnaseisuametit oma kavatsusest lõpetada abikaasa perekonnanime kasutamine, tehes seda kolme kuu jooksul alates abielu lahutamist käsitleva lõpliku otsuse tegemisest.

3.2 vara jagamisega abikaasade vahel

Lahutusega lõpeb abikaasade varaühisus ja varaga seotud küsimused lahendatakse kooskõlas tsiviilseadustiku (*Občiansky zákonník*) paragrahvis 150 sätestatud põhimõtetega. Varaühisuse võib lõpetada a) vastastikusel kokkuleppel, b) kohtuotsusega või c) teatava ajavahemiku möödumisel.

3.3 abikaasade alaealiste lastega

Kui kohus teeb otsuse lahutada selliste vanemate abielu, kellel on alaealine laps, näeb kohus ette vanemate õigused ja kohustused seoses alaealise lapsega lahutusejärgseks perioodiks; eelkõige määrab kohus kindlaks selle, kummale vanemale jääb lapse hooldusõigus ning kumb vanematest tegutseb lapse esindajana ja valitseb lapse vara. Vanemate õigusi ja kohustusi käsitleva otsuse võib asendada vanematevahelise kokkuleppega.

Kui vanemad ei saavuta kokkulepet alaealise lapsega seotud suhtlusõiguse küsimuses, määrab kohus abielu lahutamist käsitlevas otsuses kindlaks vanemate suhtlusõigused. Vajaduse korral piirab kohus vanema suhtlusõigust või keelab suhtlemise, kui see on lapse huvides.

Kohus määrab samuti kindlaks, kuidas peab see vanem, kellele ei antud lapse hooldusõigust, osalema lapse ülalpidamises; teise võimalusena kiidab kohus heaks vanematevahelise kokkuleppe elatise suuruse kohta.

3.4 abikaasa ülalpidamise kohustusega?

Lahutatud abikaasa, kes ei ole suuteline end ise ülal pidama, võib taotleda endiselt abikaasalt elatist vastavalt sellele, millised on asjaomase endise abikaasa võimalused. Kui abikaasad kokkulepet ei saavuta, teeb kohus ühe abikaasa taotluse alusel otsuse elatismaksete suuruse kohta.

4 Mida tähendab õigusmõiste „lahuselu” igapäevaelus?

Slovakkia õiguses ei ole lahuselu käsitlevaid sätteid.

5 Millised on lahuselu eeltingimused?**6 Millised on lahuselu õiguslikud tagajärjed?****7 Mida tähendab mõiste „abielu kehtetuks tunnistamine” igapäevaelus?**

Abielu on võimalik lahutada, kuid lisaks on see võimalik ka kohtuotsusega kehtetuks tunnistada. Sellisel juhul käsitatakse abielu algusest peale tühisena (*matrimonium nullum*). Kohus võib ka otsustada, et abielu ei ole kunagi eksisteerinudki (*non matrimonium*).

8 Millised on abielu kehtetuks tunnistamise eeltingimused?

a. Abielu võib kehtetuks tunnistada järgmistel põhjustel:

teise abielu olemasolu korral;

otsese veresuguluse (abikaasad on otsesed alanejad ja ülenejad sugulased või vend ja õde), sealhulgas lapsendamissuhte korral;

ebapiisava vanuse tõttu, kui üks abikaasadest on üle 16aastane, kuid alla 18aastane;

teovõimet piirava vaimse puude tõttu;

abielu sõlmimise tahteavaldust ei tehtud vabatahtlikult, ausameelselt, lõplikult ja selgelt.

Kui abielu on sõlmitud olenemata sellest, et see on ühel eespool nimetatud põhjustel tühine, siis loetakse, et abielu eksisteeris kuni selle kehtetuks tunnistamist käsitleva kohtuotsuse lõplikuks muutumiseni.

b. Abielu on tühine, kui abielu sõlmimise tahteavaldusega seoses saab öelda järgmist:

see saadi sunni teel;

selle tegi alla 16aastane alaealine isik;

see esitati perekonnaseisuametile, kes ei olnud pädev seda vastu võtma (välja arvatud paragrahvi 4 lõigetes 2 ja 3 täpsustatud juhtudel), või abielu sõlmimise tahteavaldus esitati linnapeale või kohaliku omavalitsuse volikogu liikmele, kellel puudub asjakohane pädevus;

see esitati sellisele kirikule või usuühendusele, mis ei ole registreeritud eriseaduse kohaselt, või see esitati isikule, kes ei ole volitatud tegutsema registreeritud kiriku või usuühenduse vaimulikuna;

see esitati välisriigis organile, kes ei olnud pädev seda vastu võtma;

see esitati sellise esindaja kaudu, kellel puudus kehtiv volitus või kelle volitus oli seaduse kohaselt tagasi võetud.

9 Millised on abielu kehtetuks tunnistamise õiguslikud tagajärjed?

Sellist abielu, mille kohus on tunnistanud tühiseks, käsitatakse nii, nagu seda poleks kunagi sõlmitudki.

Abielu kehtetuks tunnistamise otsuse korral reguleeritakse abikaasade varasuhteid ning nende õigusi ja kohustusi laste ees samade sätetega, millega reguleeritakse lahutatud abikaasade varasuhteid ning lastega seotud õigusi ja kohustusi. Pärast seda, kui kohus on oma otsusega abielu kehtetuks tunnistanud, tunnistatakse kehtetuks ka abikaasade avaldus nende ühise perekonnanime kohta ning nad peavad oma abielueelse perekonnanime tagasi võtma.

10 Kas abielulahutusega seotud küsimusi on võimalik lahendada kohtuväliselt?

Abielu saab lõpetada ainult kohtu otsusega. Seonduvaid küsimusi on võimalik lahendada lepitust käsitleva seaduse nr 420/2004 (*zákon č. 420/2004 Z.z. o mediácii*) kohaldamisega.

11 Kuhu tuleb esitada abielu lahutamise, lahusele või abielu kehtetuks tunnistamise avaldus? Millised on avalduse vorminõuded ja millised dokumendid tuleb lisada?

Abielu lahutamise ja kehtetuks või tühiseks tunnistamise avaldused esitatakse ringkonnakohtule (*okresný súd*).

Territoriaalne pädevus on kohtul, kelle tööpiirkonnas asus abikaasade viimane ühine elukoht, tingimusel et vähemalt üks abikaasadest elab endiselt selles tööpiirkonnas. Muul juhul on asja pädev menetlema kostja elukohajärgne üldkohus (*všeobecný súd*). Kui pädevust ei ole sellisel viisil võimalik kindlaks määrata, on pädev hageja elukohajärgne üldkohus.

Avaldus peab vastama hagilise tsiviilkohtumenetluse seadustiku nr 160/2015 (*Civilný sporový poriadok*) paragrahvis 127 ja hagita tsiviilkohtumenetluse seadustiku nr 161/2015 (*Civilný mimosporový poriadok*) paragrahvides 25 ja 26 sätestatud vorminõuetele.

Avaldusest peab nähtuma, millisele kohtule see on adresseeritud, kes on hageja, millega avaldus on seotud ja mida sellega taotletakse. Avaldus peab olema allkirjastatud. Peale selle peab avalduses olema märgitud mõlema poole nimed, nende esindajad (kui need on olemas), peamiste faktiliste asjaolude tõepärane kirjeldus ja loetelu tõenditest, millele hageja kavatseb tugineda. Samuti peaks avaldusest selguma, mida hageja taotleb. Hageja peab avaldusele lisama dokumentaalsed tõendid, millele ta oma avalduses tugineb.

12 Kas menetluskulude katteks on võimalik saada menetlusbabi?

Menetlusbabi andmine on reguleeritud seadusega nr 327/2005 tasuta õigusabi andmise kohta materiaalselt puudust kannatavatele isikutele.

Lahutusmenetluse raames tuleb tasuta kohtukulud. Menetlusosaline võib taotleda kohtukulude tasumisest vabastamist.

Avalduse alusel võib kohus vabastada menetlusosalise kohtukulude tasumisest kas täielikult või osaliselt, kui isiku olukord annab selleks alust, ja tingimusel, et kohtuasja näol ei ole tegemist meelevaldse või täielikult alusetu katsega kasutada või kaitsta oma õigust. Vabastust kohaldatakse kogu menetluse suhtes ja samuti tagasiulatavalt, kui kohus ei otsusta teisiti. Siiski ei hüvitata neid summasid, mis maksti enne kulude tasumisest vabastamise otsust.

13 Kas abielulahutuse, lahusele või abielu kehtetuks tunnistamise otsuse saab edasi kaevata?

Otsuse saab edasi kaevata 15 päeva jooksul alates otsuse kättetoimetamisest.

14 Milline on abielulahutuse, lahusele või abielu kehtetuks tunnistamise õigusliku tunnustuse taotlemise kord selles liikmesriigis, kui otsuse on teinud mõne teise liikmesriigi kohus?

Kohtuotsuse tunnustamiseks tuleb esitada avaldus. Pädev kohus on Bratislava piirkonnakohus (*krajský súd*).

Lõplikke otsuseid, mis on tehtud teistes liikmesriikides (välja arvatud Taanis) abieluasju käsitlevates kohtuasjades pärast 1. maid 2004. aastat, tunnustatakse vastavalt nõukogu 27. novembri 2003. aasta määrusele (EÜ) nr 2201/2003, mis käsitleb kohtualluvust ning kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist kohtuasjades, mis on seotud abieluasjade ja vanemliku vastutusega, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1347/2000. Otsuseid tunnustatakse ilma erimenetluseta. Eelkõige puudub erimenetlus perekonnaseisuregistri kande muutmiseks. Kuid huvitatud isik võib taotleda spetsiaalset otsust teises liikmesriigis abieluasjadega seoses tehtud kohtuotsuse tunnustamise kohta. Bratislava piirkonnakohus on pädev tegema otsuseid teistes liikmesriikides tehtud otsuste tunnustamise kohta.

Taanis tehtud otsuste või teistes liikmesriikides enne 1. maid 2004. aastat tehtud otsustega seoses tuleb esitada avaldus teises liikmesriigis abieluasjades tehtud lõpliku otsuse tunnustamiseks, kui vähemalt üks pooltest on Slovakkia kodanik. Sellised menetlused algatatakse avalduse alusel, kusjuures avalduse võib esitada isik, kes on teises liikmesriigis tehtud otsuses märgitud kui menetluse pool. Bratislava piirkonnakohus on pädev tegema otsuseid teistes liikmesriikides tehtud otsuste tunnustamise kohta.

15 Millisesse kohtusse peaksin pöörduma, kui soovin vaidlustada abielulahutuse, lahusele või abielu kehtetuks tunnistamise otsuse tunnustamist, kui otsuse on teinud mõne teise liikmesriigi kohus? Milline on menetluse kord eespool nimetatud juhtudel?

Teises liikmesriigis tehtud kohtuotsuse tunnustamist või tunnustamata jätmist käsitleva otsuse saab edasi kaevata. Apellatsioon esitatakse Bratislava piirkonnakohtule ja appellatsiooni kohta teeb otsuse ülemkohus (*Najvyšší súd*).

16 Millise riigi õigust lahutusmenetluses kohaldatakse, kui abikaasad ei ela selles liikmesriigis või on eri riikide kodanikud?

Kui abielu lõpetatakse lahutamise teel, kohaldatakse sellise lõpetamise suhtes selle riigi õigust, mille kodanikud abikaasad menetluse algatamise ajal olid. Kui abikaasad on eri riikide kodanikud ja abielu lõpetatakse lahutamise teel, kohaldatakse Slovakkia õigust.

See veebileht on osa portaalist „Teie Euroopa“.

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.

This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 03/01/2022

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.